

LA EPISTOLA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GALATAS

YA'A KUU CARTA JA NI CHAA SAN PABLO APOSTOL NUU ÑAYIVI ÑUU GALACIA

Sa'an kúta'u

1 Máá-rí Pablo kúu apóstol. Ko nasu ñáyivi ní kásá'a, ni nasu ñin ñáyivi ní káchaa tiñu siki-rí, chī máá Jesucristo jíin máá Taa-yo Dios, I'a nī naschakú-ya Jesús ma'ñú ndíyi. ²Te onde jíin táká ñani káxiukú jíin-rí yá'a, káchaa-rī tutu nuu táká tiku'nī kákandíja ní ndáñú Galacia. ³Tu'un luu ío inī, jíin tú'un kuaká'nu inī, ja kī nuu máá Taa-yo Dios, jíin ja kī nuu máá Jító'o-yo Jesucristo, ná koo jíin-ró jíná'an-ró. ⁴Chī I'a-ún nī soko-yá máá-yá ja siki kuáchi yóó, náva'a tava-yá yóó inī ñuyívi náá yá'a, nátu'un jata'an inī máá Taa-yo Dios. ⁵Ja yúan ná nákana jaa-yó-yá ní káni ní kuiá. Amén.

Siki ja tuká inga tu'un ndaa ío

⁶A nī kana-ya xiní-ro siki tú'un luu ío inī Cristo. Te náa iní-rī ndé'é-rí naja xa'an yachí nī kaskéndoo-ró-yá, te nī kakivi nduu-ro siki ingá tu'un. ⁷Ko tú

kuti ingá tu'un va'a ío, vasa ío ñáyivi káská'an róó, te kákuni-i nasama-i tu'un va'a Cristo. ⁸Ko sanaa te ruu jíná'an-rī, xī ñin ndajá'a ándívi, káni sñin inga tu'un nuu-ro jíná'an-ró, te nú tú kété'an jíin tú'un nī kajani-rī nuu-ro-ún, ná náa cháa-ún. ⁹Nátu'un a nī kaka'an-rī jíin-ró, suni súan ká'an tuku-rī vina: Nú ndé cháa jáni sñin inga tu'un nuu-ro, te nú tú kété'an jíin tú'un nī kajatá'ú-ró-ún, ná náa cháa-ún. ¹⁰Te á ñáyivi xī Dios kuatú'ún rúu kuní-rī, xī ndúkú-rí ja kúsi iní ñáyivi sá'a-rī náun. Ko jandáa ká'an-rī jíin-ró ja násu mozo Cristo kúu-rī nú súan ná ndúkú-rí sá'a-rī ja kúsi iní ñáyivi núu.

Onde nuu Dios vai tu'un ká'an Pablo

¹¹Ko kástu'ún-rí nuu-ro jíná'an-ró, ñani, ja tú'un va'a ja ní jichá nuu kua'an nī sá'a-rī, nasu tú'un ñáyivi kúu. ¹²Chī nasu ñin ñáyivi ní stá'an tu'un yá'a nuu-rí, ni tú ní kútu'a-rī sá'a ñáyivi, chī Jesucristo nī stá'an ndijin-ya núu-rí. ¹³Chī a nī kajini

tɔ'un-ró rúu, ndasa ni sá'a-ri sáá, ná ni chiñú'ún-rí tu'un judío, te ni chindikín téyí-rí tikú'ni Dios, te xndí'i-ri-i kuní-ri núú. ¹⁴Te ni kutu'a-ga-ri jín sá'an judío vásá sáva ñayivi ká'a'nu jín-rí. Te ni jítú-ga iní-ri jín táninu vuelú-ri. ¹⁵Te ni teta'an-ya rúu onde ná ñú'un-ri chii náa-ri. Te jín tú'un luu ío iní-ya ní kana-ya xiní-rí. ¹⁶Te nuu ní kusí iní Dios ja jín rúu te stá'an ndijín-ya Sé'e-ya, náva'a kani-ri tu'un-ya núu ñayivi sñin nación, yúan-na te tú ní jiká tu'un kúti-rí ni iin ñayivi. ¹⁷Ni tú ní já'an-ri nuu Jerusalén nuu cháa ja á kákuu apóstol vásá rúu. Chi ni ja'an-ri nuu Arabia. Yúan-na te ni no'on tuku-ri nuu Damasco. ¹⁸Yúan-na te onde nuu uní kuia, te ni ja'an-ri nuu Jerusalén, ni jande'é-rí Pedro. Te ni kanchaa-ri xia'un kivi jín-de. ¹⁹Ko tú ní jiní-ri nuu íngá apóstol, chi iin-ni nuu Jacobo ñani máá Jító'o-yo ní jiní-ri. ²⁰Tu'un yá'a cháa-ri nuu-ro, te a jiní Dios ja tú xndá'ú-ri. ²¹Yúan-na te ni ja'an-ri ñí ndáñúu Siria jín Cilicia. ²²Ko tikú'ni kákandíja nuu Cristo iní nuu Judea, tú ní kánakuní kuti-í ruu. ²³Máá ní kajini tu'un-ni-i káka'an: Chaa-ún ni chindikín-de yóó sáá. Te xndí'i-de tu'un kákandíja-yó kuní-de núú, ko a jani-de tu'un yá'a vina. Achí-i. ²⁴Te ni kanakana jaa-i Dios ja súan ni sá'a-ya jín-rí.

2 Yúan-na te onde nuu uxí kuun kuia, te ni ja'an tuku-ri nuu Jerusalén jín Bernabé, te suni ni jaka-ri Tito ni ja'an jín-rí. ²Te ni ja'an-ri, chi súan ni tá'ú ndijín-ya tíñu nuu-rí. Te nuu cháa ñá'nu ni kastu'un sá'í-ri ñaun tu'un

jáni-ri nuu ñayivi sñin nación, chi sanaa ní jika kuu sáni-ri, xí káka kuu sáni-ga-ri jáni iní-ri. ³Ko Tito, ja jika-de jín-rí, vasa chaa nuu Grecia kúu-de, tú ní kástétuu-de chaa xití ndúu-de. ⁴Te ni io ñani kándañáá, ni kivi koyo sa'í-de, náva'a koto yu'u-dé ndasa kájika kuu ndicha-na-yo ní sá'a Jesucristo, chi kákuní-de nduu tuku-yó mozo. ⁵Ko ni iin hora tú ní kájandatu-ri nuu cháa-ún, chi kuní-ri ja ná kéndoo tu'un ndaa tu'un va'a jín-ró jíná'an-ró. ⁶Te chaa ja káka'an-i ja kúñá'nu-de, ko tú ní sá'a-ri cuenta ndasa káa-de, chi Dios, tú ncháá nuu-yá ñayivi. Tuká ñaun ní stá'an chaa ñá'nu-ún nuu-rí. ⁷Chi sasua ni kajini-de ja ndíso-ri tíñu ja jáni-ri tu'un va'a nuu ñayivi sñin nación, nátu'un Pedro jín ñayivi judío, ⁸chi I'a sátiñu jín Pedro ja jáni-de tu'un nuu ñayivi judío, suni I'a-ún sátiñu jín-rí jín ñayivi sñin nación. ⁹Te káka'an-i ja Jacobo jín Cefas jín Juan kákuu chaa kándituu tikú'ni. Te nuu ní kajini-de ndasa ku'a ni ja'a-ya tú'un luu máa-yá iní-ri, yúan-na te ni káka'an mani-dé jín-rí jín Bernabé. Te ni kasánda-ri ja kíngoyo máa-rí nuu ñayivi sñin nación. Te kíngoyo máa-de nuu ñayivi judío. ¹⁰Máni kákuní-de ja ná núku'un iní-ri koto-ri ñayivi káta'an ndá'ú, ko suni yúan ñúkuu iní máa-rí sá'a-ri núú.

Modo kéndoo ndaa-yo núu Dios

¹¹Ko nuu ní jaa Pedro nuu Antioquía, te ni kana jín-rí nuu-dé, chi kuachi ni sá'a-de. ¹²Chi onde ná té chakoyo-ga yaku chaa ni táji Jacobo, te ni yee Pedro staa jín

ñáyivi sáin nación. Yúan-na te ni chakoyo chaa-ún, te ni kuxio-ni-de ni sásáin-de máa-de, chi ni yu'ú-de ni jito-de chaa judío. ¹³Te sava judío kákandíja, ni kasá'a uu xini jíin-de. Te jíin uu xini-dé ni kaxndá'ú-de onde máa Bernabé. ¹⁴Yúan-na te ni jini-ri ja tú kájika ndóo-de nátu'un ká'an ndaa máa tú'un va'a, te ni kachi-ri jíin Pedro jito nuu taká-de: Róo kúu-ró chaa judío, te sá'a-ró nátu'un sá'a ñáyivi sáin nación, te tú sá'a-ró nátu'un sá'a ñáyivi judío, te naja stétuu-ró ñáyivi sáin nación nduu-i ñáyivi judío núsáa. ¹⁵Chi yóo, chaa ni kakaku nuu judío kákuu-yó, nasu ñáyivi sáin nación kándiso kuachi kákuu-yó. ¹⁶Chi a kájini-yo ja tú ni íin ñáyivi kéndoo ndaa-i jíin tínu skíkuu-i ja tá'ú ley, chi onde nú kándíja-yó Jesucristo. Te máa-yó, a kákandíja-yó Jesucristo, nává'a kéndoo ndaa-yo jíin tú'un kándíja-yó Cristo, chi jíin tínu tá'ú ley, ni íin ñáyivi ma kéndoo ndaa kuti-í. ¹⁷Te nini kuni-yo kéndoo ndaa-yo jíin tú'un Cristo, te ni kajini-yo ja ío kuachi-yó, Núsáa te Cristo sá'a-ya kuachi náún. Túu. ¹⁸Chi nú naki'in tuku-ri ja ní skána-ri-ún, te kuachi sá'a-ri núsáa. ¹⁹Chi ruu, a ni kenda-ri chij ley, chi ni ji'i-ri ni sá'a máa ley. Te vina, a chakú-ri nuu Dios. ²⁰Ni ji'i-ri jika cruz jíin Cristo, te chakú-ri. Ko nasu rúu kúu ja chakú, chi Cristo kúu I'a chakú iní añú-ri. Te modo ja chakú-ri iní ñuyívi yá'a vina, kúu ja kándíja-ri nuu Sé'e Dios, chi ni kundá'ú iní-ya rúu, te ni soko-yá máa-yá ja rúu. ²¹Nasu jasú-ri nuu tú'un luu ío iní Dios, chi nú kéndoo

ndaa ñáyivi jíin tú'un tá'ú ley, yúan-na te ni ji'i sáni-ni Cristo núu. **3** Te róo ñáyivi Galacia ja xini ñáa, ndé chaa ni íin yátá róo. Naja tú kájandatu-ro núu tú'un ndaa. Chi a ni stá'an ndijin-ri nuu-ro ndasa ni ji'i Jesucristo jika cruz. ²Máa íin tu'un jiká tu'un-rí róo: Ndasa ni kani'in-ro Espiritu, á ja ní skíkuu-ró tínu tá'ú ley, xí ja ní kandíja-ró tú'un ni kajini so'o-ró. ³Súan kakuñáa xini-ro náún. Ni kakejá'a-ró jíin máa Espiritu, te vina jíin modo yúkú máa-ró kuáyija-ró náún. ⁴Te taká tundó'o ni ndo'o sáni-ró náún. Ko jáni iní máa-rí ja tú ní kúu sáni. ⁵Te máa-yá, chi ni ja'a-ya Espiritu-ya núu-ro, te sá'a-ya tínu ñá'nu ma'ñú-ró. Te á sá'a-ya jíin ja ní skíkuu-ró tú'un tá'ú ley, xí sá'a-ya jíin ja ní kandíja-ró tú'un ni kajini so'o-ró.

Tu'un ni keyu'u-yá nuu Abraham

⁶Nátu'un Abraham, chi ni kandíja-de nuu Dios, te ni chi'i-ya cuenta-de nátu'un ja á ni kéndoo ndaa-de. ⁷Vina te kuni-ro núsáa, chi taká chaa ja kákandíja, yuán kákuu se'e Abraham. ⁸Onde ná té chá'an-ga kuu, te ni jini tutu ii ja íin kivi te skéndoo ndaa Dios ñáyivi sáin nación nú kandíja-i. Ja yuán, jíin kivi ní ja'an tu'un va'a nuu Abraham: Onde jíin róo, ná kéndoo ndatu taká nuu, áchí-ya. ⁹Núsáa te ñáyivi kákandíja vina, ká'io ndatu-i jíin Abraham, chaa ni kandíja. ¹⁰Yí'i tasí sikí taká ñáyivi ja kákandíja-i kaku-i nú ná skíkuu-i tu'un tá'ú ley, chi súan yóso núu tutu: Yí'i tasí sikí taká ñáyivi tú skíkuu taká tu'un ja yóso

nuu tutú tá'ú tíñu, áchí. ¹¹Te a jiní kaji-yó já tú ni ñayivi kéndoo ndaa-i ichi núu Dios sá'a ley jíín-i. Te ñayivi ndaa, chí sikí já kándíja-i te kuchaku-i. ¹²Chí nasu chíi tu'un kándíja vai ley. Chí ká'an ley: Ñayivi skíkuu ya'á te kaku-i kuchaku-i jíín, áchí. ¹³Te Cristo ni nakuaan-ya yóo chíi tasi já ní sá'a ley. Te ni ndiso-ya tasi-yo. Chí yóso núu tutú: Yí'i tasi táká ñayivi ndíta kaa jiká yúnu, áchí. ¹⁴Náva'a tu'un ii, já ní keyu'u-yá nuu Abraham, ná jáa nuu ñayivi sñin nación sá'a Cristo Jesús, náva'a ná kándíja-yó-yá, te ni'in-yo Espiritu ja ní keyu'u yá sáa. ¹⁵Náni, ná káni-ri ñin tu'un nuu-ro nátu'un ká'an-yo ndíkiví. Nú ío ñin acta, te vasa ñayivi ní sá'a, te nú a ni kukútu, ni ma kúu nda'va-ga, te ni ma kúu jukoso-gá. ¹⁶Nuu Abraham jíín núu já kúu tata-de, ni keyu'u-yá. Tú ká'an: Nuú já kákuu tata-de, na tú ká'an sikí já kuá'a, chí ká'an sikí já ñin-ni: Nuú já kúu tata-ro, áchí. Yúan kúu Cristo. ¹⁷Súan kuni ka'an-ri: Tú kúu nda'va ley máa acta ja ní sákútu Dios onde jíín kivi. Ni tú kúu sijíta ley tu'un ja ní keyu'u-yá, chí onde ná kuun ciento oko uxí kuia já ní keyu'u-yá-ún, yúan-na te ni chaá ley. ¹⁸Chí nú jíín sikí ley kii ta'u-yo, núsáa te tuká já'tíñu tu'un ni keyu'u-yá. Ko sikí tú'un ja ní keyu'u-yá-ún kúu ja ní ja'a-ya tá'u núu Abraham.

Náun ní'in tíñu máa ley

¹⁹Te ndénu já'tíñu ley núsáa. Chi ni kuva'a ley ja kúu sikí ñayivi ní kasaña'mu, te vásá ní chaá tata ja ní keyu'u-yá sáa, te ndajá'a ándívi

ní súngeo tu'un-ún jíín ñin ja ní kuu yu'u núu. ²⁰Te nú ío ja kúu yu'u núu, ko nasu jíín máa ñin-ni kándii, ko Dios, chí máa ñin-ni-ya. ²¹Núsáa te ley, jíto u'u tu'un ni keyu'u Dios náun. Túu, chí nú ley kuu naschakú yóo núu, yúan-na te kuu kéndoo ndaa ndija-yó sá'a ley núu. ²²Sáa te ni keyu'u-yá sikí ñayivi kándíja nuu Jesucristo. Te tutu ii ley ni jasú taká-i chíi kuachi, náva'a ni'in-i tu'un-ún nú kándíja-i-ya. ²³Ko onde ná té chaá-ga tu'un-ún ja kándíja-yó, te ni kayi'i-yó ndá'a ley. Chí ley ni ndito yóo, onde kivi kándíja-yó tú'un ja ní kenda ndijín kuéé-ga. ²⁴Núsáa te ley kúu máa já ní chí'i yóo nda'a Cristo, náva'a kándíja-yó-yá te kéndoo ndaa-yo. ²⁵Ko vina ni chaá tu'un-ún ja kándíja-yó-yá, te tuká yí'i-yó ingá nda'a. ²⁶Chí sikí já kákándíja-ró Cristo Jesús, te ni kanduu-ró sé'e Dios. ²⁷Chí taká róo, ja nátu'un skuánducha Cristo ini-ro, suni nátu'un Cristo káindii-ró. ²⁸Tú judío ío, ni ñayivi griego. Tú mozo ío, ni ñayivi jíka kuu ndicha-na. Tú chaá ío, ni ña'an. Chí taká róo, ñin-ni káyí'i-ró ndá'a Cristo Jesús. ²⁹Te nú Cristo kúu ja xiín róo, núsáa te tata Abraham kákuu-ró, te ni'in-ro tá'u-ro já ní keyu'u-yá-ún nuu máa-de.

4 Te ná ká'an-ri jíín-ró: ñin suchí já xiín tá'u, te vasa tñin-i so'o taká-ni, ko nú nini lúli-i, ñin-ni kúu-i jíín mozo. ²Chí sua kánde-i chíi chaá tñin so'o-i jíín chíi chaá ndito ndatíñu-i, onde ná jínu kivi ní jani táa-i. ³Suni súan yóo, ná lúli-yó núu, te ni kajandatú sáni-yó núu táninu ñuyívi. ⁴Ko nuu ní jinu

ndaꝥ kivi, te Dios ni tájı-yá Se'e yíı-yá ní kii-yá ní kaku-yá chíi iin ñasí'ı, te suni ni kaku-yá chíi ley. ⁵Náva'a ndiñi'in-yá ñáyıvi yı'i chíi ley, náva'a naki'in sé'é-yá yóó. ⁶Te sikı́ jí sé'e-yá kákuu-ró, yuán ní tájı Dios Espı́ritu Se'e-yá ní kivi ini añú-ro. Te Espı́ritu yúan kúu ja kána jaa: Abba, áchı, kúnı ka'an, Taa. ⁷Núsaa te tuká kúu-ró mozo, chí se'e-yá kúu-ró. Te nú se'e-yá kúu-ró, suni cháa xıin tá'u núu Dios kúu-ró sá'a Jesucristo. ⁸Chı́ onde kivi sáá, tú ní kájinı-ro núu Dios, te ni kajatıñu sáni-ro núu jí násu ndıja ı'a kákuu.

Sikı́ jí káchiñú'ún tánınu sáni

⁹Ko vina, a kájinı-ro jí kúu Dios, xí vá'a-ga ní ká'an-ri ja á jinı Dios róó. Núsaa te naja kákuu-ro náxıó káva-ro náchiñú'ún tuku-ró núu tánınu ja tú ní'in tíñu kutı. ¹⁰Chı́ máni kivi, máni yoó, máni viko, máni kuiá káchiñú'ún-ro. ¹¹Yuán yú'ú-ri, chí sanaa ní ndo'o sáni-ri ja sikı́ róó. ¹²Ñanı́ jıná'an-ró, ká'an nda'ú-ri jíın-ró ja ná sá'a-ró nátı'un sá'a-ri, chí ruu, a ni sá'a-ri nátı'un kásá'a-ró. Te tú ní kásá'a ndıva'a-ró jíın-rı. ¹³Ko a kájinı va'a-ró ndasa ni kuu onde ná xnáñúú, chí vıtá yiki kúñu-ri, te ja yúan ní jani-ri tu'un va'a nuu-ro sáá. ¹⁴Te vasa ni kuku'ı'a ini-ro ní sá'a-ri jíın kué'e tá'an-ri, ko tú ní káské'ichi-ro rúu, ni tú ní kásájá'a ini-ro núu-rı, chí sua ni kajatá'ú-ró rúu nátı'un iin ndajá'a Dios, xí nátı'un máá Cristo Jesús. ¹⁵Núsaa te naja tuká kákusiı ini-ro. Chí jandaa ká'an-ri jíın-ró, jí nú ní kúu sá'a-ró, te tava-ro ndúchi-ro te kua'a-ró núu-rı núú. ¹⁶Ja yúan,

te cháa jíto u'u róó kúu-ri ja ní kastı'ún ndaa-ri tu'un nuu-ro náún. ¹⁷Nı'in kánandúkú-de róó, ko tú va'a, chí kákuu-de kası-de nuu-ro, náva'a kundıkin ni'in-ró máá-de. ¹⁸Chı́ íó va'a ja ndúkú ní'in-de róó taká kivi nú tíñu va'a kúu, te nası onde níni máá kivi ncháa-ri jíın-ró. ¹⁹Hijo máni, ja sikı́ róó kúu ja tá'u'u xaan túku ini-ri, onde ná yıja va'a Cristo ini-ro jıná'an-ró. ²⁰Chı́ kúnı-ri jaa-ri kunchaa-ri jíın-ró vina, te naxnúu-ri tachı-rı ka'an-ri jíın-ró. Kúñáa xini-rı, tú jinı-ri ndasa sá'a-ri jíın-ró. ²¹Róó, ja kákuu-ro kuñı-ro chíi ley, kastı'ún núu-rı: Á tú kájinı so'o-ró ndasa ká'an ley: ²²Chı́ súan yóso núu tutú, ja Abraham ni ñava'a-de uu se'e yıı-de, iin-i kúu se'e ña'an ndikın ncháa, te inga-i kúu se'e ña'an kúu nuu. ²³Ko se'e ña'an ndikın ncháa, ni kaku-i nátı'un taká ñáyıvi, ko se'e ña'an kúu nuu, a ni kaku-i nátı'un ni keyu'u máá-yá. ²⁴Taká tu'un yá'a kúu iin tu'un yátá. Chí ña'an yá'a kákuu-ña úu tu'un. Chí iin-ña nánı-ña Agar, te vaı-ña onde yuku Sinaı, te máá-ña skáku-ña sé'e sátiñu sáni. ²⁵Chı́ Agar kúu nátı'un máá yúku Sinaı, onde ñuu Arabia. Te ná ni kuu-ún, suni súan kúu nuu ja nánı Jerusalén vina, chí suni máá jíın taká se'e kajatıñu sáni. ²⁶Ko máá Jerusalén ja vái onde andıví, chí tú játıñu sáni nuu ní iin. Te náa-yo kúu-ún. ²⁷Chı́ súan yóso núu tutú: Róó ña'an numá, ja tú skáku-ró sé'e, ná kóo sıı ini-ro. Róó ja tú jinı-ro jatı-ro káku se'e-ró, ná kána jaa-ró, te ná kána kó'ó-ró. Chí íó kua'a-gá se'e ña'an máá iin, nası sé'e ña'an íó yii, áchı. ²⁸Núsaa,

te yóó, ñáni, nátu'un Isaac, súan kákuu-yó sé'e-ya já ní keyu'u-yá. ²⁹Te chaa ni kaku nátu'un taká ñayivi, chi ni chindikín-de chaa ni kaku jín máá Espíritu. Te ná ni kuu sáá, suni súan kúu, onde vina. ³⁰Ko ndasa ká'an tutu ij: Kiñi'in ña'an ndikín nchaa, ná kí'in-ña jín sé'e-ña, chi se'e ña'an ndikín nchaa, ma kúu ni'in-í ta'u-í jín sé'e ña'an kúu nuu, áchí. ³¹Ñáni, tú kákuu-yó sé'e ña'an ndikín nchaa, chi se'e ña'an kúu nuu kákuu-yó.

**Ná kuiñi ni'in-yó jín
tú'un ni nduu libre-yo**

5 Chi ni ndájí-yá yóó náva'a koo libre-yo. Núsáá te kuiñi ni'in-ró, te ma ndívi nduu tuku-ró jín tú'un ja jasú sáni róó. ²Nde'é te kuní-ro, ruu Pablo ká'an-ri jín-ró, ja nú xiti ndúu-ro máá-ró, yúan-na te tú ni'in tíñu Cristo siki róó. ³Te inga jínu ká'an ndaa-ri nuu taká chaa ja nú xiti ndúu-de máá-de, te fuerza ná skíkuu-de ndivii tú'un ká'an ley núsáá. ⁴Taká ñayivi já ndúkú-i kendo ndaa-i jín máá ley, a ni kasía-i Cristo, te tu'un luu ío ini-ya tuká yí'i ini-i. ⁵Chi yóó, jín máá Espíritu ndátu-yó kivi kendo ndaa-yo, chi kákandíja-yó. ⁶Chi jín tú'un Cristo Jesús, ni tú játíñu nú xiti ndúu, te ni tú játíñu nú tú xiti ndúu, chi máni jín tú'un kákandíja-yó kúu ja ni'in tíñu jín tú'un kúndá'ú ini-ya yóó. ⁷Va'a-ni kásá'a-ró núú, ko ndé chaa ni jasú nuu-ro já tú kájandatu-ro núú tú'un ndaa núsáá. ⁸Chi máá-yá kúu I'a ni kana-ya xiní-ro, ko nasu máá-yá kúu ja ská'an róó vina. ⁹Chi iin tá'ú-ni yujan ía, te jiá ndí'i-ni yujan

sá'a. ¹⁰Te jáni ndija ini-ri sá'a máá Jíto'o-yo, ja má nákani ini-ro ingá tu'un. Ko chaa sáká núu ini-ro, nakuxndí-ya siki-dé, nani chaa kúu-de. ¹¹Ñáni, chi ruu, nú sáni-ga jáni-ri tu'un xiti ndúu núú, te naja káchindikín-ga-i ruu núsáá. Chi nú súan, te ma kití-ga ini-i nuu cruz-ya sá'a-ri núú. ¹²Te chaa ja sáká núu ini-ro, va'a-ga nú ná xiti-gá-de máá-de, jáni ini-ri. ¹³Ñáni, ni kana-ya xiní máá-ró jíná'an-ró náva'a koo libre-ro. Te vasa tuká tíñ ley so'o-ró, ko ma kivi-ró jín taká modo játa'an ini máá-ró, chi sua ná kúndá'ú ini-ro tá'an-ró, te kuatíñu nuu tá'an-ró. ¹⁴Te nú ni skíkuu-ró jín máá iin-ni tu'un yá'a, te a ni kundéé-ró jín ní ley: Kundá'ú ini-ro tá'an-ró nátu'un kúndá'ú ini-ro máá-ró, áchí. ¹⁵Ko nú káyaji yí'í tá'an-ró, te kájichi siki tá'an-ró, yúan-na te koto-ró máá-ró, chi sanaa te xndí'i tá'an-ró.

Modo kásá'a ñayivi

¹⁶Súan ká'an-ri, ja ná káka-ró nátu'un kuní máá Espíritu. Yuán te ma sá'a-ga-ro já kuní modo máá-ró. ¹⁷Chi modo ja kuní ñayivi jíto u'u siki máá Espíritu, te ja kuní máá Espíritu jíto u'u siki modo máá-i, te uu tu'un yá'a kájasu nuu tá'an. Ja yúan tú kúu sá'a-ró já kuní máá-ró jíná'an-ró. ¹⁸Ko nú máá Espíritu stá'an ichi núu-ro, núsáá te tuká ká'iin-ró chí ley. ¹⁹Ió ndijin taká tíñu sá'a ñayivi, te ya'á kákuu: Tu'un ísiki ncháa tá'an, tu'un jka téné, tu'un sá'a chá'an, tu'un sá'a kuaxán, ²⁰tu'un chíñ'ún ndosó, tu'un sá'a tásí, tu'un jíto u'u tá'an, tu'un kájatá'an, tu'un kúkuásún

iní, tu'un kiti iní, tu'un kánaá, tu'un kástátá'an, tu'un sásáin máá, ²¹tu'un ndío iní, tu'un já'ni ndíyi, tu'un ká'vá, tu'un sá'a viko kuáxán, jíin sikí táká tu'un sá'a súan. Te ya'á kúu tu'un kástu'ún-rí nuu-ro, nátu'un nī ka'an-rī jíin-ró sáá, ja ñáyivi kásá'a súan, ma nánil'in tá'u kúti-í najaa-i iní nuu nuu tá'ú Dios tiñu.

Modo sá'a máá Espíritu

²²Ko tiñu sá'a máá Espíritu kákuu: Tu'un kúndá'ú iní, tu'un kúsií iní, tu'un kuaká'nu iní, tu'un paciencia, tu'un maní iní, tu'un va'a iní, tu'un skíkuu va'a, ²³tu'un súchí iní, jíin tú'un ñúkuún iní. Sikí táká tu'un yá'a tú ndóna ley. ²⁴Ko ñáyivi káyil'i chíi Cristo, a nī kaja'ni-í yiki kúñu-i jiká cruz, onde jíin táká ja kúu iní máá, jíin táká tiñu kuní máá. ²⁵Chī nū jíin máá Espíritu káichaku-yo, te suni jíin máá Espíritu ná káka-yó núsáá. ²⁶Ma sávixi sáni-yó máá-yó, ma skití ini-yo tá'an-yó, ni ma kúkuásún iní-yo sikí tá'an-yó.

Ja náchu'un íchí-yó cháa sáña'mu

6 Nánī, sanaa te kunī-ro sáña'mu iin ñáyivi. Te róo ja jíin máá Espíritu kájika kuu-ró, te ná náchu'un íchí-ró-i jíin tú'un súchí iní. Ko koto-ró máá-ró náva'a suni súan tú sún-gava-ró máá-ró. ²Ná kúndiso-ró carga vee tá'an-ró, chí súan kúu ja skíkuu-ró jíin ley Cristo. ³Te nū iin ñáyivi jáni iní-i ja ñáyivi téyíi kúu-i, ko tú ndija-i, yuán máni xndá'ú-i máá-i. ⁴Ná iin ná iin ñáyivi, ná kóto ncha-i ndasa káa tiñu kásá'a-i, yúan-na

te ni tú nínī jíin ingá ñáyivi te kuu sátéyí-i máá-i. ⁵Chī ná iin ná iin-i ná kúndiso-i responsable máá-i. ⁶Ñáyivi ní kutu'a jíin tú'un máá-yá, na ndi'i ja vá'a ñáva'a-i, ná chindéé tá'an-i jíin cháa stá'an nuu-í. ⁷Ma xndá'ú-ro máá-ró, chí ma kúu sákátá-yó núu Dios, chí taká ja jakín ñáyivi, suni yuán nánil'in-í. ⁸Chī ñáyivi jakín-i ja kuní yiki kúñu-i, ya'u yiki kúñu-i ni'in-í ja télyu-i. Ko ñáyivi jakín-i ja kuní máá Espíritu, nuu máá Espíritu ni'in-í ja kúchaku-i ní káni. ⁹Ma kuítá-yo sá'a-yó tiñu va'a núsáá, chí nū ná jáa kiví, te ni'in-yo, te nū ma kuítá ini-yo. ¹⁰Núsáá te hora ja núña-yó, te ná sá'a va'a-yó jíin táká ñáyivi, ko xnáñúú-gá jíin tá'an-yó já kákandija.

Tu'un cruz máá Jito'o-yo

¹¹Nde'é jíná'an-ró ná xaan ná'nu letra cháa-rī nuu-ro jíin ndá'a-rí. ¹²Te ío cháa kásáña'mu-de máá-de kákuni-de. Te cháa-ún kástétuu-de róo ja xití ndúu-ro, náva'a ma chindikín-i-de sikí cruz Cristo. ¹³Ko ni máá cháa nī kaxití ndúu-ún, suni tú káskíkuu-de jíin ley, chí kákuni-de ja ná xití ndúu-ro, náva'a sá'a téyíi-de máá-de ja súan kásá'a-ró. ¹⁴Ko ruu, tú játa'an iní-rī sá'a téyíi-rí máá-rí, chí máni jíin cruz Jito'o-yo Jesucristo kúsií iní-rī. Chí jíin tú'un cruz nī sía-rī ñuyívi, te máá ñuyívi suni nī sía ruu. ¹⁵Chī nuu Jesucristo, ni ja xití ndúu, te ni ja tú xití ndúu, tú ní'in tiñu kutí, chí ja ná ndúu jáa iní-yo. ¹⁶Te taká ñáyivi káka modo yá'a, tu'un kuaká'nu iní-ya jíin tú'un kúndá'ú iní-ya-í, ná kóo sikí-í jíná'an-i, jíin

sikí ñáyivi Israel, se'e Dios. ¹⁷Onde
vina te ní-gá kua'an-yo, ma kuá'a-ri
tu'un ja stá'an ni iin cha ruu,
chi nuu yiki kúñu-ri ndíso-ri tuni

Jito'o-yo Jesús. ¹⁸Ñáni jíná'an-ró,
tu'un luu ío ini máa Jito'o-yo
Jesucristo, ná koo ini añú-ro. Súan
ná koo. Amén.